د اسلامي شريعت
بشپړ تیا او د بدعاتو ستونزي

تأليف شيخ

محمد بن صالح العثيمين رحمه الله

دار الإسلام جمعية الربوة رواد الترجمة

- قامت جمعية الدعوة والإرشاد بالربوة بمراجعة وتصميم هذا الإصدار.
- تتيح الجمعية طباعة الإصدار ونشره بأي وسيلة مع الالتزام بالإشارة إلى المصدر وعدم التغيير في النص.
- في حالة الطباعة يجب الالتزام بمعايير الجودة التي اعتمدتها الجمعية.

Telephone: +966114454900

Fax: +966114970126

P.O.BOX: 29465

RIYADH: 11557

ceo@rabwah.sa

www.islamhouse.com

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله نحمده ونستعينه ونستغفره ونتوب إليه، ونعوذ بالله من شرور أنفسنا ومن سيئات أعمالنا، من يهده الله فلا مضل له، ومن يضلل فلا هادي له.

وأشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له، وأشهد أن محمداً عبده ورسوله، أرسله الله تعالى بالهدى ودين الحق فبلغ الرسالة وأدى الأمانة، ونصح الأمة وجاهد في الله حق جهاده حتى أتاه اليقين

وترك أمته على محجة بيضاء ليلها كنهارها لا يزيغ عنها إلا هالك؛ بيّن فيها ما تحتاجه الأمة في جميع شئونها حتى قال أبو ذر رضي الله عنه:ما ترك النبي صلى الله عليه وسلّم طائراً يقلب جناحيه في السماء إلا ذكر لنا منه علماً.وقال رجل من المشركين لسلمان الفارسي رضي الله عنه: علمكم نبيكم حتى الخراة . آداب قضاء الحاجة . قال:نعم، لقد نهانا أن نستقبل القبلة بغائط أو بول أو أن نستنجي بأقل من ثلاثة أحجار، أو أن نستنجي باليمين أو أن نستنجي برجيع أو عظم.الله پاك په قرانكريم كې د دين ټول اصول او فروع بيان كړي دي، توحيد او دهغي قسمونه مجلس او دهغي اداب ان تردي چي يو كور ته د داخليدلو اداب يې هم بيان كړي دي، الله پاک فرمايي:

ژباړه : اى هغه كسانو ! چې ايمان مو راوړى دى ، چې كله هم درته وويل شي چې پخپلو مجلسونو كې پراخوالى راولئ ، نو پراخوالي راولئ ، الله پاك به مو د پراخوالي په نعمت وناز وي .

(مجادله 11)او الله پاک وايي:

ژباړه : ای هغه کسانو ! چې ايمان مو راوړی دی ، له خپلو کورنو پرته د هېڅ چا کور ته تر هغه مه د اخليږئ تر څو ورته د خپلو ځانونو پېژندګلو ونه کړئ ، او په وسيدونکو باندې مبارکه تحيه (سلام) واچوئ ، دغه کار ستاسو لپاره ډېر غوره او پسند دی ، شايد تاسو دا حکم په ياد ولري * او که وريکې هېڅ څوك ونه مومئ نو تر هغه پورې له ننوتو څخه ډډه وکړئ تر څو درته اجازت وکړی شي ، او که درته وويل شول چې له ننوتو څخه بېرته ستانه شئ ، نو بيرته ستانه شئ ځکه دغه ستنېدل ستاسو لپاره له بدنامی څخه يواځنې لار ده ، او الله پاك ستاسو په عملونو باندې پوهه دی

(نور 27-28)همدغه شان د لباس اداب يې هم بيان کړي دي، الله پاک وايي:ژباړه : هغه بوډې ناځوانه زنانه چې د واده کولو اميد نه ساتي هېڅ ګناه پرې نشته که د ډول ډال ښودو پرته خپل پړونی کيږدي(نور 60)

ژباړه : ای نبيخپلو ېې بيانو او لورګانو او د ټولو مؤمنانو زنانوو ته ووايه چې پخپلو ځانونو غټې لوپټې (پړوني) اويزان کړئ ، دغه کار دېته زيات نزدې دی چې دغه زنانه ونه پېژندل شي ، نو دوی به بيا هېڅ څوك نه شي تنګولای ، او الله پاك بښونکی او رحم والا دی .

(احزاب 59).ژباړه : او دغه زنانه دې خپلې ښپې په ځمکه باندې په زوره نه نږدي ، په دې خاطر چې خپل پټ ښائست خلکو ته وښايي.(نور 31).ژباړه : نېکي دا نه ده چې تاسو کورنو ته له شا څخه راشئ ،بلکې نېکي د هغې چا ده چې له الله پاك څخه ويريږي اوکورنو ته هم له دروازو له اړخه

ننوځي.(بقره 189)او داسې نور قراني اياتونه چې دا په ګوته کوي چې اسلامي دين کامل او هر څه ته شامل دى ، له دغې شموليت له كبله هيڅ راز زيادت ته اړتيا نه لري ، لكه څنګه چې نقصان ته اړتيا او احتياج نه لري ، په دغې منظور الله پاك د قران كريم په صفت كې فرمايي:ژباړه : او مونږ تا ته داسې كتاب نازل كړى دى چې د هر شي لپاره بيان او څرګندونكى دى.(نحل 89)،د دنيا پر مخ داسې هيڅ شى شتون نه لري چې ورته خلك اړين وي مګر د دغې شي يادونه الله پاك په قرانكريم كې نصاً ، يا اشارةً ، او يا هم منطوقاً كړې ده.محترمو ورنو ! څه داسې خلك شته چې هغوى د الله پاك دا قول داسې تعبيروي چې ژباړه :د ځمكې پر مخ هيڅ قسم زنده سر نشته او نه مرغې شته چې پخپلو وزرونو الوتل كوي مګر دا چې ستاسو په څېر امتونه او ډلي دي ، مونږ په لوح محفوظ كې هيڅ راز نيمګړتياوې نه دي پرېښې(انعام 38)دغه ځينې خلك د الله پاك د دغې قول په هكله داسې انګيروي چې مونږ په لوح محفوظ كې هيڅ راز نيمګړتياوې نه دي پرېښېنه مراد قرانكريم دى ، خو ولې سمه او دروسته خبره دا ده چې له دېنه مراد لوح محفوط دى ، او هغه داسې چې الله پاك د قرانكريم اړوند له نفي څخه هم زياته مبالغه كړې ده ، الله پاك فرمايې:ژباړه : او مونږ تا ته داسې كتاب نازل كړى دى چې د هر شي لپاره بيان او څرګندونكى دى.د الله پاک دغه دغه قول د قران كريم په هكله له دي قول څخه چې.مونږ په لوح محفوظ كې هيڅ راز نيمګړتياوې نه دي پرېښې او بيا به دغه ټول امتونه الله پاك ته راجمع كړى شي نه ډېر واضح او له بيان څخه ډك دى

شايد داسې خلك به هم وي چې دا ګمان به چې كه قرانكريم همدغسې له بيان څخه ډك وي نو مونږ به د قرانكريم له كومو اياتونو څخه د روزمره پنځه وخته لمونځونو مواقيت،

وختونه . تر لاسه كړو ؟

او ايا همدغه سمه كېداى شي چې دغه عدد مونږ په ړښتيا هم لاس ته راوړ ؟سره له دې چې الله پاك فرمايي:ژباړه : او مونږ تا ته داسې كتاب نازل كړى دى چې د هر شي لپاره بيان او څرګندونكى دى.جواب مونږ الله پاك پخپل كتاب كې په دې مكلف كړي يو چې د رسول الله عليه السلام پيروي وكړو ، الله پاك په دغه هكله فرمايي:ژباړه :څوك چې د رسول الله عليه السلام پېروي وكړي نو يقيناً چې هغه د الله پاك پېروي وكړه.**(نساء 80).**

ژباړه : چې رسول الله عليه السلام درته هرڅه دركوي هغه واخلئ. عملي كړئ او چې له څه شي مو منعه كوي له هغې نه ځان را وژغورئ.**(حشر 7)** نو هر هغه څه چې وربانديې حديث ښكاره دلالت كوي ، قرانكريم هم وربانديې دلالت كوي ، او هغه دا چې حديث . سنت . پخپله د وحي يوه نوعه ده ، چې الله پاك رسول كريم عليه السلام ته ښودلې او وربانديې يې نازله كړېده ، په همدغه اړه الله پاك فرمايي:ژباړه : او الله پاك په تابانديې كتاب او سنت دواړه نازل كړيدي او په هغه څه يې پوهه كړئ چې مخكې تاته دهغې علم نه وو، او په تا باندي د الله پاک ډېر لوي فضل دى.**(نساء 113)**نو له دې اياتونو څخه جوته شوه چې څه شي هم په نبوي حديثونو كې ثابت شي داسې دي لكه ثبوت يې چې په قرانكريم كې راغلى وي.

محترمو ورنو ! ايا دا خبره ستاسو ذهن مني چې نبي عليه السلام له دنيا څخه کوچ کړی دی او دين ورڅخه نيمګړی پاتي دی ؟

نا هېڅکله نا ، بلکې نبي عليه السلام ټول دين مبارك په خپل قول ، او عمل او اقرار کې او يا هم د سوال جواب له لارې خلکو ته په ګوته کړی دی.چې الله پاك به ځينې داسې موقعه د نبي عليه السلام ملګرو ته رابرابروله چې د ديني اړوند چارو کې به يې د مزيد توضيح او بيان لپاره يو بانده چې د نبي عليه السلام په وړاندې عرض شو ، او ورڅخه به يې خپلې د اړتيا وړ پوښتنې وکړې ، چې د نبي عليه السلام د نږدې ملګرو به هم دغه پوښتنې په ذهني محيط کې نه وې حتی چې صحابه کرامو به په دې د خوشحالي اظهار هم کوو ، چې نبي عليه السلام څخه د صحابوو په حضور کې يو اعرابي د ديني امورو په رابطه پوښتنې وکړيله همدې ايت څخه راته جوته کيږي چې نبي عليه السلام هېڅ داسې شی نه دی پرېښی چې خلک ورته په زياته اړتيا کې وي او هغه يې بيان نه وي کړی ، که دغه شی په عباداتو کې وي او که د معاملاتو پورې اړه لري ، او که دغه شی د ژوند ژواك په نورو مهمو برخو پورې تړاو لري ، مګر دا چې په کافي انداز يې د هغې بيان کړی ديژباړه : ستاسو لپاره مې نن ورځ دين بشپړ او مکمل کړ ، او ستاسو لپاره په اسلام باندې د دين په توګه راضي يم.**(مائده 3)**مسلمانه وروره ! چې کله هم ستا عقل دغه تېره خبره ومنله ، په دې هم پوهه شه چې هر هغه څوك چې په اسلامي شريعت کې نوې پيوندونه پيدا کوي ، ولو که دغه کار هغه په ښه او نيك قصد سره کوي ، خو دغه پيوندونه او بدعات له يوې خوا په اسلامي دين کې

طعن هم بلل کيږي ، او له بلې خوا دغه پېوندونه لګول د الله پاك په دې قول کې تکذيبول هم دي چې:ژباړه : ستاسو لپاره مې نن ورځ دين بشپړ او مکمل کړ.

ځکه دغه مبتدع انسان چې د الله پاك په دين کې يې بدعت پېدا کړی دی په دې عقيده دی چې الله پاك راستولی دين پوره او بشپړ نه دی ، دا داسې معنی ورکوي چې دغه شريعت ناقص دی او دغه ورپورې تړوته د دغې نيمګړتياو بشپړتيا ده د دغې خاليګاه تکميل دی ، په دې معنی چې دغه بدعت همدا وس دغې مبتدع انسان کشف کړ ، په دې خاطر چې ورباندې خپل ځان الله پاك ته نږدې کړي.

د ډېر زيات تعجب خبره ده چې انسان په اسلامي دين کې د بدعت پېدا کولو ځای ګوري ، په ځانګړې توګه هغه بدعت چې د الله پاك د ذات پورې تړاو لري ، يا د الله پاك د صفتونو سره رابطه ولري ، او چې د دغې بدعت ترڅنګ لا بيا د دې دعوه هم کوي چې دا دالله پاك حق تعظيم کوي او له ثبوت سره يې تنزيه هم کوي ، ترڅنګ يې د الله پاك د دې قول منونکی دی چې‌ژباړه : تاسو د الله پاك لپاره هېڅ راز شريکان مه ګرځوئ او حالانکه تاسو ته ښه معلومات شته دی(بقره 22)نو له دغسې بدعت څخه به ته خامخا تعجب کوې چې نه يې سلف صالحينو ملاتړ کړی وي او نه د دين امامانو پرې قول کړی وي ، او چې لا بيا دغه بدعت د الله پاك د ذات پورې تړاو لري ، او دغه مبتدع په دې هم ټينګ ولاړ وي چې زه د الله پاك حق تعظيم کوم ، او د دې قول چېژباړه : تاسو د الله پاك لپاره هېڅ راز شريکان

مه ګرځوئ، په صحيح توګه منونکی يماو د دغې مبتدع انسان په زعم او ګمان که څوك يې مخالفت وکړي ، يا خو به يې په ممثل نوموي ، او يا به هم ورته د مشبه نوم ورکوي ، او يا به يې په داسې نورو القابو نوموي چې په اسلامي دائره د شخص په عدالت کې تور بلل کيږي.

د ټېر په څېر له دغې مبتدعينو څخه دا هم د تعجب څخه ډکه خبره ده چې د الله پاك په راستولې دين کې به داسې بدعت پېدا کوي چې د نبي عليه السلام د شخصيت پورې مربوط وي او بيا د دغې بدعت سره په دې هم ټينګ ولاړ وي چې زه د نبي عليه السلام کلك پېروي او د هغه سره مينه او محبت کوم په حق کې يې د مناسب تعظيم قايل يم خو ولې که څوك د دغې مبتدع انسان مخالفت وکړي په دې يې تورن کوي چې دغه مخالف انسان د نبي عليه السلام د شخصيت سره تر ټولو سترګوستاخ مبغض اوکينه ګر دی او په نور داسې ورته بدو القابو يې نوموي چې نور عوام ترينه په اسانه زړه توري کيږي ، په ځانګړي توګه هغه خلك چې ورسره هيڅکله هم د دغې بدعت په منلو د توافق او موافقې لاره نه خپلوي.

د تعجب بله خبره دا ده چې همدغه مبتدعين د دې کلك دعوېدار دي چې مونږ د الله پاك او د هغه د رسول عليه السلام تعظيم او قدر کونکي يو او په دې کې خو هيڅ شك نشته چې کله دغه مبتدعين په اسلامي شريعت کې بدعت پيدا کړي نو دوی د الله پاك او د هغه د رسول عليه السلام بې احترامي او بې عزتي وکړه.او الله پاك فرمايېژباړه : ای هغه کسانو چې ايمان مو راوړی دی ، د الله پاك او د هغه د رسول عليه السلام په وړاندې مخکېوالی

مه کوئ ، او له الله څخه ويرېږئ په يقين سره چې الله پاك اورېدونکی او پوهه دی(حجرات 1)

محترمو ورنو !زه له تاسو څخه يوه پوښتنه کوم خو ځواب بايد ستاسو له عواطفو څخه نه بلکې ستاسو له ضمائرو څخه وي او ځواب ستاسو د تقليد له غوښتلو څخه نه بلکې ځواب ستاسو د اسلامي دين له غوښتنو څخه وي او هغه پوښتنه دا ده چې تاسو د هغه شخص اړوند څه فکر لرئ چې هغه د الله پاك په رالېږلي دين کې بدعت جوړوی ، خوا که دغه بدعت د الله پاك د ذات پورې اړه لري.او که د نبي عليه السلام د شخصيت پورې اړه لري او د دغې تر څنګ د دې هم کلك دعوېدار وي چې مونږ د الله پاك او د هغه د رسول کريم عليه السلام حق تعظيم او احترام کونکي يو ايا دغه خلك (مبتدعين) د الله پاك او د هغه د رسول کريم عليه السلام په بشپړه توګه پيروېان بلل کيدای شي؟

او که نه هغه خلك د الله پاك او د هغه د رسول کريم عليه السلام کلك پيروان دي چې د الله پاك د رالېږلي شريعت څخه د ميږي قدرې اندازه سرغړونه هم نه کوي؟او ورسره د دې کلك شعار ورکوي چې څه هم په اسلامي شريعت کې وي په هغې زمونږ پیاوړی ايمان دی ، او په څه چې راته له مغيباتو له جملي څخه خبر راکوي په هغې مو د تصديق مضبوطه عقيده ده او هغه اوامر او نواهي چې مونږ مکلفينو ته متوجه دي ورته لاس په سينه او ورته کلک ژمن يو او د بدعاتو اړوند خپله فکره داسې ځرګندوي چې هر هغه څه چې په اسلامي شريعت کې ريښتنی ثبوت ونه لري مونږ يې مهمل بولوو او

ورباندې هېڅكله هم عمل نه كوو او د الله پاك او د هغه د رسول په وړاندې د مزاحمت او شوخې څخه خپل ځانونه رانغاړو او كوم شيان چې د اسلامي شريعت په دائره كې شتون نه لري هېڅكله يې د منلو قايل نه يود دې دواړو ډلو ترمنځ څوك د الله پاك او د هغه د رسول كريم عليه السلامپه مينه او محبت ډېر حقدار دي او څوك يې مينې ته ژمن دی؟

كه د حقيقت په سترګه وګورو ځواب هم داكيدای شي چې په دغې دواړو ډلو كې د الله پاك او د هغه د رسول د محبت جوګه هغه طبقه ده چې د الله پاك او د هغه د رسول په دين كلك باوري وي د شريعت كوم اوامر چې ورته متوجه وي عملاً يې په دنياوي ژوند ژواك كې تطبيقوي او له نواهيو څخه د خپل نفس ټولې غوښتنې رانغاړي او په لوړ اواز داسې وايې چې مونږ پخپلو ځانونو او ضميرونو كې ډېر زيات قليل القدر يو له دې څخه چې د الله پاك او د هغه د رسول كريم صلى الله عليه وسلم په راوړې دين او شريعت كې د خپل نفسي خواهشاتو په سمون لړل تپل وكړو او يا هم ورپكې بل داسې بدعت ورننباسو چې د دين له اجزاؤ څخه نوي دروسته خبره ده چې څوك هم خپل قدر وپېژني نو د خپل خالق قدر او قيمت هم پېژني همدغه خلك د الله پاك او د هغه د رسول كريم صلى الله عليه وسلمصحيح تابعدار او پوره قدر كونكي دي او د زړه له كومې د الله پاك او د هغه د رسول كريم عليه السلامپه حق كې د رښتيا مينې اظهار كوي

خو له بل اړخه هغه خلك چې پخپلې عقيده ، قول او عمل كې داسې بدعتونه رواجوي چې د اسلامي دائرې څخه نه شميرل كيږي او د نبي - صلى

الله عليه وسلم - په دې قول هم ښه خبر وي چېژباړه : په دين کې مو ځانونه له نوي شیانو څخه وساتئ ځکه هر نوی شی په دين کې بدعت وي ، او هر بدعت ګمراهي ده او هره ګمراهي په اور کې وياو دغه مبتدع په دې هم ډېر ښه پوهيږي چېکل بدعة کیکلیت عام او شامل دی چې د عموم ټولو ادواتو وړيکې ځای نیولی دی.چې کل دينبي عليه السلام تر ټولو عربانو فصيح او بليغ انسان و په **(وَكُلُّ بِدْعَةٍ)** باندې نبي عليه السلام نطق کړی دی او هغه ببرته د دې کلمې په معنی او مدلول هم ډېر زيات ښه پوهېده او کله چې هم يو سړی د چا خيرخواه وي نو په داسې کلماتو ورته نه غږيږي چې هېڅ مقصد او مفهوم ونه لري.له دغې تحقيق څخه دا جوته شوه چې نبي عليه السلام په **(وَكُلُّ بِدْعَةٍ)** باندې تلفظ کړی ديهغه د دې کلمې په مفهوم او معنی ډېر ښه پوهېده ، او ورڅخه دا کلمه د ډېرې زياتې خيرخواهي او د کامل نصيحت په توګه دامت لپاره صادره شوېدهخو چې کله هم په يوه خبره کې لاندېني درې امور سره راغونډ شي ، بيا له دغې کلمې څخه مقصوده معنی مراد وي ، او دغه درې شيان په لاندې توګه دي:

١ – د نصيحت او ارادې کمال. ٢ – د بيان او فصاحت کمال

٣ – د علم او معرفت کمال ايا له دغې کليت څخه وروسته هم لا دا سمه کيدای شي چې بدعت په درې يا پنځه ډوله دی ايا په دين کې بدعت حسنه شته دی ؟

نا هېڅکله دا سمه نشي بلل کيدای اوکوم علماء چې د حسنه بدعت قايل دي نو هغه به له دوو حالتونو څخه خالي نوي:

١ – دغه کار بدعت نه وي خو ورباندې يې د بدعت ګمان کړى وي.

٢ – دغه کار په حقيقت کې بدعت وي او په بدعت کې دا بدترينه نوعه ده خو دومره ده چې مبتدع انسان يې په بدوالي نه پوهيږي.

که څوك هم د بدعت حسنه قايل وي له همدې څخه پرته يې بل جواب نشي کيداې،د تېرې څېړني پايله هم دا شوه چې د هېڅ بدعتي انسان لپاره دا د مناسب وړه خبره نه ده چې خپل بدعت ته حسنه بدعت ووايي حالانکه چې زمونږ په لاس کې د نبي عليه السلام څخه راپاتې او تل پاتې وژونکې توره ده چېکل بدعة ضلالة توره ده،او دا هغه پياوړې توره ده چې د نبوت او رسالت په شرکتونو کې جوړه شوې ده ، هسې په ګډو وډو او نا معلومو شرکتونو کې يې نه ده تياره شوې او رنګ يې هم هغه اصيل رنګ دى چې نبي عليه السلام ورته پخپله ورکړى دى او دا هېڅ کله هم نشي کېداى چې د يو باتور او اتل په لاس کې دې دغه دردونکې او څېرونکې توره(**وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ**) وي او په مقابل کې يې بدعتي انسان خپل ځان او سر د حسنه بدعت تش د ډال په نوم د ځان ساتنه کويزه په دې ډېر ښه پوهېږم چې ستاسو په نفسونو کې به دا خبره ګرځي را ګرځي چې ايا عمر بن الخطاب رضي الله عنه چې کله ابي بن کعب او تميم الداري رضي الله عنه په دې مکلف کړل چې د رمضان مبارکې مياشتې تراويح د عوامو لپاره د جماعت په صورت اداء کړي ،خو چې بيا يې دوى ټول په اجتماعي توګه د تراويح په لمونځ وليدل نو عمر بن الخطاب رضي الله عنه وويل:(**نِعمَتِ الْبِدْعَةُ هَذِهِ**) دا ډير ښه نوى کار دى اګر چې د شپې هغه **(اخري)** برخه چې دوي په هغې کې

ويده کيږي غوره ده ددي وخت نه، ايا د عمر بن الخطاب رضي الله عنه دغه کار هم بدعت شمېرل کيږي؟جواب : د دې خبرې جواب له دوو اړخونو څخه کېداى شي:

١ – د هيڅ چا لپاره د دي جواز نشته چې د نبي عليه السلام د قول او خبرې په مقابل کې د ابوبکر قو ل چې د نبي عليه السلام څخه وروسته لومړى غوره صحابي دى ، يا د عمر بن الخطاب t چې دوهم غوره صحابي دى ، يا عثمان بن عفان رضي الله عنه چې دريم غوره صحابي دى ، يا علي بن ابي طالب رضي الله عنه چې څلورم غوره صحابي دى ، د دوې قول واخلي ، ځکه چې الله پاك فرمايي:ژباړه : هغه کسان چې د نبي عليه السلام د امر مخالفت کوي ، له دي څخه دې وډار شي چې ورته فتنه او يا دردناك عذاب ورسيږي.(نور 63)امام احمد بن حنبل رحمه الله وايي:ايا تاسو پوهيږئ چې فتنه څه شى دى ؟له فتنې څخه شرك مراد دى ، نو معنى دا شوه چې : كه يو سړى د نبي عليه السلام له ويناو څخه په څنګ هم شي نو په زړه کې به يې کوږوالي راشي ، او هلاك به شي.١هعبدالله بن عباس رضي الله عنهماوايي:ډېره نزدې ده چې د رباندې له اسمان څخه د كاڼو باران و وريږي چې زه درته وايم نبي عليه السلام فرمايي ، او تاسو وايئ چې ابوبكر او عمر رضي الله عنهما داسې وايي.٢ – مونږ په دې خبره كلك باوري يو چې امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضي الله عنه له ټولو خلكو څخه د الله پاك او د هغه د رسول كريم عليه السلام د خبرې اړوند زيات تعظيم كونكى او منونكى انسان و هغه په دې هم زيات مشهور و چې د الله پاك د راليږلو حدود په

وړاندې به يې له زيات اهتمام څخه كار اخست ان چې په **(وقّاف)** باندې ونومول شو هغه مهال چې عمر بن الخطاب رضي الله عنه د مهرونو په رابطه يې خپله رايه څرګنده كړه سمدستي يوې ښځې په دې ايت جواب كړ چې:څنګه به تاسې هغه مال واپس اخلې او حال دادی چې تاسو د يو بل سره يوځاې شوي يې او دې ښځو ستاسو نه پخه وعده اخستې ده.**(نساء 21)**نو هغه سمدستي له خپلې راېې څخه راستون او په شا شواګر چې د دې واقعې په صحت او عدم صحت كې د علماوو كلام هم شته خو بهر حال عمر رضي الله عنه - د الله پاك د حدودو په هكله زيات **(وقّاف)** انسان و په دې معنى چې هغه د الله پاك په حدودو او په ممنوعه علاقو باندې د تعدى او زياتي كولو هيڅ كومه اراده نه لرله دا هم د عمر بن الخطاب رضي الله عنه سره هيڅ مناسب نه دي چې د پيغمبر عليه السلام د قول خلاف وكړي او يا هم بدعت تهبدعت حسنه ووايي، سره له دې چې همدغې بدعت ته نبي عليه السلامګمراهي او بې لاري ويلې دهنو ورڅخه دا جوته شوه چې هغه بدعت چې ورته عمررضي الله عنه بدعت حسنه - ويلاى دى ، له هغې بدعاتو له جملې څخه نه دى چې ورته نبي صلى الله عليه وسلمګمراهي او بې لاري ويلې دهد عمربن الخطاب رضي الله عنه مراد خو له بدعت څخه دا و چې له متفرقه لمونځ كولو څخه يې خلك د لمونځ په اجتماعي توګه اداء كولو ته راوستلورنه د رمضان د مياشتې تراويح خو د نبي عليه السلام په امامتی كې د عائشي r په روايت ثابت دي ، په صحيحينو كې راځي چې نبي عليه السلام د رمضان د مياشتې د تراويحو امامتي درې شپې وكړه خو په څلورمه شپه راونه

وت او وويلږباره : زه په دي ويريدم چي داسي نه قيام الليل دربانديږ فرض نه شي ، چي تاسو به يې بيا له قيام څخه ناتوانه او عاجز ياست

امام احمد بن حنبل رحمه الله وايي:

ايا تاسو پوهيږئ چي فتنه څه شی دی ؟

له فتني څخه شرك مراد دی ، نو معنی دا شوه چي : كه يو سړی د نبي عليه السلام له ويناو څخه په ځنګ هم شي نو په زړه کې به يې كوږوالي راشي ، او هلاك به شي.

١هـ

عبدالله بن عباس رضي الله عنهماوايي:

ډېره نزدي ده چي د رباندي له اسمان څخه د كاڼو باران و وريږي چي زه درته وايم نبي عليه السلام فرمايي ، او تاسو وايئ چي ابوبكر او عمر رضي الله عنهما داسي وايي.

٢ – مونږ په دي خبره كلك باوري يو چي امير المؤمنين عمر بن الخطاب رضي الله عنه له ټولو خلكو څخه د الله پاك او د هغه د رسول كريم عليه السلام د خبرې اړوند زيات تعظيم كونكی او منونكی انسان و هغه په دي هم زيات مشهور و چي د الله پاك د راليږلو حدود په وړاندي به يې له زيات اهتمام څخه كار اخست ان چي په **(وقّاف)** باندي ونومول شو هغه مهال چي عمر بن الخطاب رضي الله عنه د مهرونو په رابطه يې خپله رايه څرګنده كړه سمدستي يوې ښځې په دي ايت جواب كړ چي:

ځنګه به تاسي هغه مال واپس اخلي او حال دادی چي تاسو د يو بل سره يوځاي شوي يي او دي ښځو ستاسو نه پخه وعده اخستي ده.

(نساء 21)

نو هغه سمدستي له خپلي رايي څخه راستون او په شا شو

اګر چي د دې واقعې په صحت او عدم صحت کې د علماوو کلام هم شته خو بهر حال عمر رضي الله عنه - د الله پاك د حدودو په هكله زيات **(وقّاف)** انسان و په دې معنى چي هغه د الله پاك په حدودو او په ممنوعه علاقو باندي د تعدى او زياتي كولو هيڅ كومه اراده نه لرله دا هم د عمر بن الخطاب رضي الله عنه سره هيڅ مناسب نه دي چي د پيغمبر عليه السلام د قول خلاف وكړي او يا هم بدعت ته

بدعت حسنه ووايي

، سره له دې چي همدغي بدعت ته نبي عليه السلام

ګمراهي او بې لاري ويلي ده

نو ورڅخه دا جوته شوه چي هغه بدعت چي ورته عمررضي الله عنه بدعت حسنه - ويلاى دى ، له هغې بدعاتو له جملې څخه نه دى چي ورته نبي صلى الله عليه وسلم

ګمراهي او بې لاري ويلي ده

د عمربن الخطاب رضي الله عنه مراد خو له بدعت څخه دا و چې له متفرقه لمونځ کولو څخه يې خلك د لمونځ په اجتماعي توګه اداء کولو ته راوستل

ورنه د رمضان د مياشتې تراويح خو د نبي عليه السلام په امامتۍ کې د عائشې r په روايت ثابت دي ، په صحيحينو کې راځي چې نبي عليه السلام د رمضان د مياشتې د تراويحو امامتي درې شپې وکړه خو په څلورمه شپه راونه وت او وويل

ژباړه : زه په دې ويرېدم چې داسې نه قيام الليل درباندې فرض نه شي ، چې تاسو به يې بيا له قيام څخه ناتوانه او عاجز ياست

د قيام الليل په جماعت سره اداء کول د نبي عليه السلام ثابت سنت دي ، او عمر رضي الله عنه ورته په دې اعتبار بدعت ويلي دي چې کله هم نبي عليه السلام قيام الليل پرېښود نو چا به قيام الليل يك تنها کول ، چا سره به دوه نفره وو ، چا سره به زيات وو ، نو امير المؤمنين رضي الله عنه ورپکې خپله دغه رايه څرګنده کړه چې بايد ټول خلك د يو امام په قومانده او امامت کې دغه قيام الليل تر سره کړي جوته شوه چې دا اعتباري او اضافي بدعت دی ، مطلق او انشايي بدعت نه دی چې عمر بن الخطاب رضي الله عنه له خپل خواهش سره سم د خلکو منځ ته راوست ، او يا هم د نبي عليه السلام په وخت او عهد کې يې شتون نه لرو بلکې قيام الليل سنت دي ، نبي عليه السلام يې د فرضيت له ويرې پرېښې و ، او عمر رضي الله عنه بېرته دغه سنت راژوندي کړل دا مسئله هېڅکله بدعتيانو ته د دې موقع نه

ورکوي چې د خپلو بدعتونو د ثبوت لپاره يې د خلکو مخې ته د دليل په توګه کيږدي.

شايد څوك به دا هم وايي چې : وسمهال د سترګوله نظره داسې شيان راځي چې نه خو د نبي عليه السلام په دورحيات کې و او له بل اړخه د خلکو ترمنځ هم پرمختللي ګامونه او په زړونو کې ورسره برسېره پر دغې مينه او محبت هم لري ، لکه ديني روزنتونونه ، مدارس ، ليکوالي او نور داسې شيان چې ورسره په يو خبر دي چې هم ورته ټول مسلمانان حسنه بدعت وايي او هم ورباندې عمل کوي او هم يې له غوريېزو چارو څخه بولي ، له دغې څخه پوښتنه دا پيدا کيږي چې دا له کوم پلوه سمه بلل کېداى شي چې د يو شي په حسن دې مسلمانان له يو اړخه اجماع کوي او له بلې خوا همدغې شي ته نبي صلى الله عليه وسلمبدعت ويلي ويجواب : ديته هېڅ کله بد نه شي ويل کيداى ، دغه او دغې ته ورته نور شيان په وسائلو نومول کيږي ، او وسائل د وخت او مکان په تغيير سره راز راز بدلونونه خوري ، او دا هم اصولي مسلّمه قاعده ده چې وسائل د مقاصدو په څېر احکام لري ، معنى دا چې د مشروع شيانو وسائل حلال او روا دي ، بالعکس د ناروا شيانو وسائلو ته د نفس حرمت او ناروا ګوته نيول سمه ده. د تېر په څير که دخير کار د حرام کار لپاره ذريعه اويا هم پل جوړيداى شي ، نو د شريعت له نګاه نه دغه د خير کار هم حرام او لويه سرغړونه ده. الله پاك فرمايېژباړه : او هغه چاته سپکې سپورې مه وايئ چې د الله پاك نه ماسوا د بل چا عبادت کوي ، ګني دغه خلك به الله پاك ته هم په ناحقه باندې سپورې ستغې ووايي**(انعام 108)**

بدعت ويلي وي

جواب : ديته هېڅ كله بد نه شي ويل كيداى ، دغه او دغې ته ورته نور شيان په وسائلو نومول كيږي ، او وسائل د وخت او مكان په تغيير سره راز راز بدلونونه خوري ، او دا هم اصولي مسلّمه قاعده ده چې وسائل د مقاصدو په څېر احكام لري ، معنى دا چې د مشروع شيانو وسائل حلال او روا دي ، بالعكس د نارواو شيانو وسائلو ته د نفس حرمت او ناروا ګوته نيول سمه ده. د ډېر په خير كه دخير كار د حرام كار لپاره ذريعه اويا هم پل جوړيداي شي ، نو د شريعت له نګاه نه دغه د خير كار هم حرام او لويه سرغړونه ده. الله پاك فرمايي

ژباړه : او هغه چاته سپكې سپورې مه وايئ چې د الله پاك نه ماسوا د بل چا عبادت كوي ، ګني دغه خلك به الله پاك ته هم په ناحقه باندې سپورې ستغې ووايي

(انعام 108)

نو د مشركانو باطل معبودان په سپكه يادول ډېرى او تجاوز نه بلكې حق او سم كار دى ، خو الله پاك ته سپورې ستغې ويل ناسم ، تجاوز ، او ناحقه كار دي ، نو په دې منظور چې د مشركينو باطل او غير حق معبودان په سپكه لهجه يادول محمود كار دى ، خو ولې له دغې محمود كار نه بل ناروا او حرام لازميږي چې هغه الله پاك ته كنځاوې او بدې ردې ويل دي ، پايله هم دا شوه چې همدغه ناروا او حرام په ناروا او حرامو يادول هم ممنوع او حرام وبلل شول دا دليل مې په دې خاطر ذكر كړ ، چې وسائل د مقاصدو په

ځېر احکام لري ، اګر چې روزنتونونه او ليکوالي د نبي عليه السلام په دورحيات کې نه و ،خو دومره ده چې دغه دواړه شيان وسائل دي او لږ وراندې مو وويل چې وسايل د مقاصدو په ځېر د حليت او حرمت احکام لري

د مخکې وينا په اساس که څوك د حرامو علمونو د زده کړې لپاره درسګاه يا ښونځی او پوهنځی تاسيس کړي ، نو د دغې ابادی ترسره کول حرام دي ، ناروا دي ، خو که څوك درسګاه د شرعي علومو د زده کړې او يا په دې خاطر جوړه کړي ، نو دغه کار يې حلال او انساني خليقه بلل کيږي

که څوك دا وايي چې د نبي عليه السلام د دې قول سره به څه کوئ چېژباړه : څوک چې په اسلام کې ښه سنت راپېدا کړي ، د دې لپاره د سنت د راپېدا کولو اجر دی ، څوک چې پرې عمل کوي دا ورسره په ثواب کې شريک ديد **(سن)** معنی ده يو کار يې شروع کړ او دهغې بنياد يې کيښودلومړی جواب : چا چې دا خبره کړېده چې**(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً)**هغه دا خبره هم کړېده چېکل بدعة ضلالةاو دا هېڅکله هم نه شي کېدای چې له صادق المصدوق عليه السلام نه دوه متضادې ويناګانې صادرې شي په داسې حالت کې چې يوه د بلې تکذيب کوي ، او نه دا امکان لري چې د نبي عليه السلام د احاديثو ترمنځ دې نقض او مناقضه وي ، او نه دا کېدای شي چې د نقض او مناقضې سره دې دواړو حديثونو څخه يوه معنی مراد واخستل شياو که څوك په دې اند وي چې د الله پاك او د هغه د رسول کريم عليه السلام د کلام ترمنځ د تضاد او منافات نمونې شتون لري ، او دا قضيه هم له دغې

ډول ښخه ده ، نو دغه انسان دي تجديد نظر وكړي ، ځكه دغسي نظريات د انساني قصور او تقصير پايلي دي ، ورنه د الله پاك او د هغه رسول عليه السلام د كلام ترمنځ هيڅ راز نقض او تناقض اختلاف او تېرې نشتهله دغي مخکنۍ څېړني ښخه دا جوته شوه چې دحديث دكل بدعة ضلالةحديث د(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً) سره هيڅ راز تناقض ، اختلاف ، او تېرې هېري نه لريځكه چې نبي عليه السلام فرمايي:(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً...) او بدعت بالكل اسلام نه دی ، بلكې بدعت د اسلام ضد دی ، او بيا فرمايي : (سُنَّةً حَسَنَةً)او بدعت بيخي حسن نه دی ، بلكې بدعت ګمراهي او بې لاري ده او په دې كې شك نشته چې سنت او بدعت سره پخپل منځ كې ستر توپير لري

ژباړه : څوک چې په اسلام كې ښه سنت راپيدا كړي ، د دې لپاره د سنت د راپيدا كولو اجر دی ، څوک چې پرې عمل كوي دا ورسره په ثواب كې شريک دی

د (سن) معنی ده يو كار يې شروع كړ او دهغې بنياد يې كيښود

لومړی جواب : چا چې دا خبره كړېده چې

(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً)

هغه دا خبره هم كړېده چې

كل بدعة ضلالة

او دا هېڅکله هم نه شي کېدای چې له صادق المصدوق عليه السلام نه دوه متضادې وېناګانې صادرې شي په داسې حالت کې چې یوه د بلې تکذيب کوي ، او نه دا امکان لري چې د نبي عليه السلام د احاديثو ترمنځ دې نقض او مناقضه وي ، او نه دا کېدای شي چې د نقض او مناقضې سره دې دواړو حديثونو څخه يوه معنی مراد واخستل شياو که څوك په دې اند وي چې د الله پاك او د هغه د رسول كريم عليه السلام د كلام ترمنځ د تضاد او منافات نمونې شتون لري ، او دا قضيه هم له دغې ډول څخه ده ، نو دغه انسان دې تجديد نظر وکړي ، ځکه دغسې نظريات د انساني قصور او تقصير پايلې دي ، ورنه د الله پاك او د هغه رسول عليه السلام د كلام ترمنځ هېڅ راز نقض او تناقض اختلاف او ټېرې نشته

له دغې مخکنۍ څېړنې څخه دا جوته شوه چې دحديث د

كل بدعة ضلالة

حديث د

(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً) سره هېڅ راز تناقض ، اختلاف ، او ټېرې هېڅ نه لري

ځکه چې نبي عليه السلام فرمايي:

(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً...)

او بدعت بالكل اسلام نه دی ، بلکې بدعت د اسلام ضد دی ، او بيا فرمايي : **(سُنَّةً حَسَنَةً)**

او بدعت بیخي حسن نه دی ، بلکې بدعت ګمراهي او بې لاري ده او په دې کې شك نشته چې سنت او بدعت سره پخپل منځ کې ستر توپیر لري

دوهم جواب : دا جواب هم تر یو حده پورې سم او دروست دی ، ځکه چې د (مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً...) معنی او صحیح مفهوم به دا شي چې چا د وخت په تېرېدو پاتې مړه شوي سنّت بېرته دوباره راژوندي کړل ، پایله هم دا شوه چې څنګه بدعت اضافي او نسبي کېدای شي ، د همدغې په څیر (سَنَّ) هم نسبي او اضافي کېدای شي ، د هغه چا په حق کې چې مړه شوي سنّت یې بېرته را ژوندي کړې وي

دریم جواب : دا جواب تفصیلي جواب دی چې د دې حدیث په اصل سبب دلالت هم کوي چې ځیني خلك د نبي علیه السلام در ته حاضر شول او د تنګ دستۍ اثار او نښې نښاني پرې له ورایه تر سترګو کېدې ، د دوی لپاره نبي علیه السلام د تبرع پېشکش او پېشنهاد وکړ ، همغه و چې یو انصاري سړي د سپینو زرو امياني راوړه ، نږدې وه له لاس څخه یې پرېوځي ، او د نبي علیه السلام په وړاندې یې کېښوده ، د خوشحالۍ او خوښۍ اثرات او نورې نښې نښاني د نبي علیه السلام په مخ کې وبرېښېدې ، او بیا یې وویل:(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً، فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً)نو د حدیث د ښکاره دلالت له مخې د (سنّ) معنی تنفیذ ده ، تشریع نه ده ، او د (كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) د حدیث د مدلول له مخې تنفیذ هېڅکله په تشریع نه نومول کېږي نو معنی د حدیث(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً)دا شوه چې چا په سنت باندي عمل وکړ

او دهغي تفیذ یي وکړ دا معنی هیڅکله نه ده چي د ځانه یي په شریعت کي یو څه مقرر کول، ځکه د خپل ځان په شریعت کي یو څه داخلولو ته نبي کریم صلی الله علیه وسلمبدعت ویلي وي

(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً، فَلَهُ أَجْرُهَا، وَأَجْرُ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً)

نو د حدیث د ښکاره دلالت له مخي د (سنّ) معنی تنفیذ ده ، تشریع نه ده ، او د (كُلُّ بِدْعَةٍ ضَلَالَةٌ) د حدیث د مدلول له مخي تنفیذ هیڅکله په تشریع نه نومول کیږي نو معنی د حدیث

(مَنْ سَنَّ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةً حَسَنَةً)

دا شوه چي چا په سنت باندي عمل وکړ او دهغي تفیذ یي وکړ دا معنی هیڅکله نه ده چي د ځانه یي په شریعت کي یو څه مقرر کول، ځکه د خپل ځان په شریعت کي یو څه داخلولو ته نبي کریم صلی الله علیه وسلم

بدعت ویلي وي

محترمو ورنو ! تاسو باید په دي خبره سم او ښه وپوهیږئ چي له شپږو شرطونو پرته عمل هیڅکله هم قابل قبول نشي جوړیدای

لومړی : سبب - : چي کله هم یو څوك د الله پاك عبادت د شرعي سبب پرته انجام کړي ، د اسلامي شریعت په قاموس کي ورته بدعت ویل کیږي ، د نموني په توګه که څوك د رجب د میاشتي اوویشتمه شپه ټوله په عبادت رونه کړي ، په دي قصد چي نبي V په دغه شپه د معراج مبارك سفر ترسره

کړی دی او اسمان ته ښتلی دی ، نو تهجد چې اسلامي شريعت ورته لوړ او ستر مقام ورکړی دی ، د داسې غير شرعي سبب له کبله چې اسلام يې نه پيژني په بدعت ونومول شو ځکه چې دغه عبادت په داسې سبب بناء شو چې هيڅ راز شرعي حيثيت نه لري ، او دغه وصف **(چې عبادت بايد د شريعت له پلوه سبب سره سمون وخوري)** ډېر زيات اړتيا وړ وصف دی ، او په دې باندې د ډېرو زياتو مبتدعينو بدعتونه ځرګنديږي ، ولې هغوي خو يې خپله له شريعت څخه بولي خو په حقيقت کې د اسلامي چوکاټ څخه بهر او خارج وي

دوهم: جنس دا هم ډېر زيات ضروري ده چې بايد عبادت جنساً د شريعت سره هيڅ ټکراو ونه لري د بېلګې په توګه که څوک د الله پاك داسې عبادت وکړي چې په اسلامي شريعت کې يې فرضيت ثبوت ونه لري ، نو دغه عبادت مقبول نه بلکې مردود دی د بېلګې په توګه که څوک په اس باندې قرباني وکړي ، د دغې انسان دغه عبادت مقبول نه بلکې مردود دی ، په دې معنی چې دغې انسان په داسې جنس قرباني وکړه چې په اسلامي شريعت کې هيڅ جواز نه لري . له دغې شننې څخه همدا جوته کيږي چې قرباني په ميښين ، غويين او بيزين مال کيږي او بس

دريم: اندازه:که يو انسان د شريعت ټاکلي مقدار او معلومې کړې اندازې څخه اضافه والی په دې خاطر وکړي چې الله پاك ته پري له نورو انسانانو څخه زيات نزدې شي ، نو دغه عمل پخپل صاحب باندې رد او مردود دی د مثال په توګه که څوک د ماسپښين څلور رکعتيز لمونځ الله پاك ته د زيات

تقرب په منظور پنځه رکعتیز کړي په دې اجتهاد چې دغه لمونځ عبادت دی نو د تېر په څېر د اسلامي شريعت په قاموس کې ورته بدعت ويل کيږي او د علماوو په اتفاق يې لمونځ هم دروست نه دی

څلورم: کیفیت او څرنګوالی همدا راز که یو انسان اودس وکړي،او اودس پيل د ښپو په مينځلو وکړي ، بيا لاسونه ووينځي بيا مخ ووينځي ، د اسلامي شريعت د کيفيت سره د مخالفت له کبله مونږ وايو دغه اودس له پيل څخه باطل دی

پنځم :زمانه او وخت - : همدغه شان که يو سړی د ذي الحجې د مياشتې په لومړيو ورځو کې ګران قيمتي څربه حيوان قرباني کړي ، نو د شريعت له نګاه نه دغه قرباني د قبوليت ځای نه نيسي ، ځکه چې په وخت او زمانه کې يې سره توافق او سمون ونه خوړ ، او ما لا دا هم اوريدلي دي چې ځيني خلك د لوي اختر د مبارکې ورځ قرباني د رمضان په مبارکه مياشت کې کوي ، نو دوخت سره د نه سمون په بناء دغه ګرد عملونه بدعت شمېرل کيږي ، هغه داسې چې د اضحيې - قربانۍ - عقيقې ، او هديې پرته بل داسې عبادت نشته چې انسان ورباندې الله پاك ته ډېر زيات نزدې کيږي . د رمضان په مياشت کې په دې خاطر ذبحه کول چې دا ذبحه هم لکه د لوي اختر په څېر لوی اجر او ثواب لري ، په بدعت نومول کيږي ، خو دومره ده چې د غوښې لپاره وريکې ذبحه کول جواز لري.

شپږم :مکان او ځای - : د بېلګې په توګه که څوك د مسجد پر ځای په بل پرامن ځای کې اعتکاف وکړي ، د اعتکاف دغه عبادت يې هېڅکله د

قبوليت په رنګ نه رنګ کيږي ، ان که يوه ښځه په خپل کور کې هم اعتکاف وکړي سم او دروست نه بلل کيږي ، ځکه چې د شريعت په رڼا کې يې د مکان سره توپیر او منافات وخوړ ، یا د مثال په توګه که یو سړي وغواړي چې طواف وکړي او په مطاف کې ګڼه ګوڼه وي ، د طواف کولو هیڅ چاره نه وي ، او بهر ووځي او له ټول مسجد څخه طواف وکړي ، نو دا طواف يې هم صحيح او قابل قبول نه دی ، په دې معنی چې طواف له مسجد څخه نه بلکې له بيت الله څخه جواز لري ، ځکه خو الله پاك ابراهيم عليه السلام ته وايي.ژباړه : او د طواف کونکو لپاره زما کور پاك کړه.(حج 26)

- **ژباړه : او د طواف کونکو لپاره زما کور پاك کړه.**

  (حج 26)

د تېرې خبرې پایله په دې تمامیږي چې هېڅکله عمل تر هغه نيك او صالحه کېدای نه شي چې تر څو ورپکې دوه شرطونه شتون ونه لري.

1– اخلاص ۲ – متابعت او متابعت هم هله په عمل کې موجوديږي چې تېر شپېر امور ورپکې ځای په ځای شي.

هغه بدعتيان چې په دغي رنګارنګ بدعتونو اخته دي که په رښتيا هم د خېر اراده او نېکې هيلې لري زه ورته دا توصيه کوم چې د سلفو صالحينو له طريقي او منهج پرته په بل هيڅ دين ته منسوبو منهجونو کې خير او فائده نشته.

محترمو! د نبي علیه السلام ټول سنت د ژامو په غاښونو کلك ونيسئ د سلفو صالحينو لارې او طريقې خپلې کړئ بيا ځان ته وګورئ چې ايا دغه متابعت تاسو ته کوم ډول ستړياوې يا ستونزه ورسوله ؟؟

زه دلته يوې خبرېته اشاره کول غواړم خو لومړی په الله پاك باندې د ټولو هغې څه نه پناه غواړم چې زه په لاعلمۍ سره خبره وکړم زه وايم:چې په بدعاتو منګولې لګونكي ټول خلك په هغې اعمالوکې چې د نبي علیه السلام څخه يې شرعيت او سنيّت څرګند ثبوت نه لري زيات تقصير او کوتاهي کونكي دي بيا چې کله د خپلو بدعاتو د انجامولو څخه وزګار شي نو خپل ټول بدعات په اسلامي دائره کې د ثابته سنتو سره مقارنه کوي اوهمدغه په زړونو باندې د بدعتونو ښکاره اثر او علامه ده يواځې دا هم نه بلکې د زړونو نه په دين باندې ډېر زيات بد او ستونزمن اثر هم لري هغه داسې چې څوك هم د بدعاتو لړې پېل کړي نو د اسلام څخه يې د دغې رواج کړي بدعتونو په اندازه د اسلام زياته برخه له منځه يوړه او دا خبره ګردو سلفو صالحينو په خپلو اقوالو کې تاييد کړېده.

او دا خبره ګردو سلفو صالحينو په خپلو اقوالو کې تاييد کړېدهاو چې کله انسان خپل ځان د شارع نه بلکې د تابع په صفت وپېژني نو د الله پاك په وړاندې به تل تر تله د خشوع او خضوع په مبارکه جامه ملبوس وي ، ان چې د نبي صلی الله عليه وسلم په بشپړه توګه پيروکار جوړ شي

زه ټولو مسلمانانو ته د دې توصيه کوم چې ټول هغه بدعتونه چې تاسو وربانديې د نېك عمل ګمان کوئ که دغه بدعتونه د الله د ذات اړوند وي او

که د هغه د نومونو اوصفتونو اړوند وي که دغه بدعتونه د نبي علیه السلام د تعظیم او لوړ منزلت پورې رابطه لري اوکه نه باید دغه انسان له الله پاك څخه وډاریږي او له دغې بدعت څخه لاس په سر شي او د خپل منهج بنیاد دې د بدعت پرځای اتباع وګرځوید شرك پر ځای دې اخلاص ، د بدعت پرځای دې سنت او د شیطان پر ځای دې د الله پاك رضا دخپلو عملونو بنسټیز هدف وګرځوي بیا دې خپل دغه نوی حالت د مخکني طرز زندګی پرتله کړي چې د دې زړه ته څومره سلامتیا ، سکون او ارام حاصل شو.

په پای کې له ا لله پاك څخه سوال او زاري کوم چې مونږ د سمې لارې ښونکي ، مصلحین ، او نیك پیشوایان جوړ کړي او زمونږ زړونه د ایمان په رڼا روښانه او مونږ باندې زمونږ حاصل کړی علم وبال ونه ګرځوي . الله پاك دې مونږ ته د خپلو مؤمنو بندګانو سمه نیغه لاره راوښایي الله پاك دې مونږ د خپلو اولیاو او متقیانو بندګانو له جملې څخه و ګرځوي. وصلی الله وسلم علی خیرخلقه محمد وعلی اله وصحبه اجمعین.

الإبداع في كمال الشرع وخطر الابتداع

بشتو

تأليف فضيلة الشيخ

محمد بن صالح العثيمين رحمه الله

جمعية الدعوة والإرشاد وتوعية الجاليات بالربوة
مسجلة بوزارة الموارد البشرية والتنمية الاجتماعية برقم ٣١٢١
هاتف: ٩٦٦١١٤٤٥٤٩٠٠+ فاكس: ٩٦٦١١٤٩٧٠١٢٦+ ص ب: ٢٩٤٦٥ الرياض: ١١٤٥٧
P.O.BOX 29465 RIYADH 11457 TEL: +966 11 4454900 FAX: +966 11 4970126
OFFICERABWAH